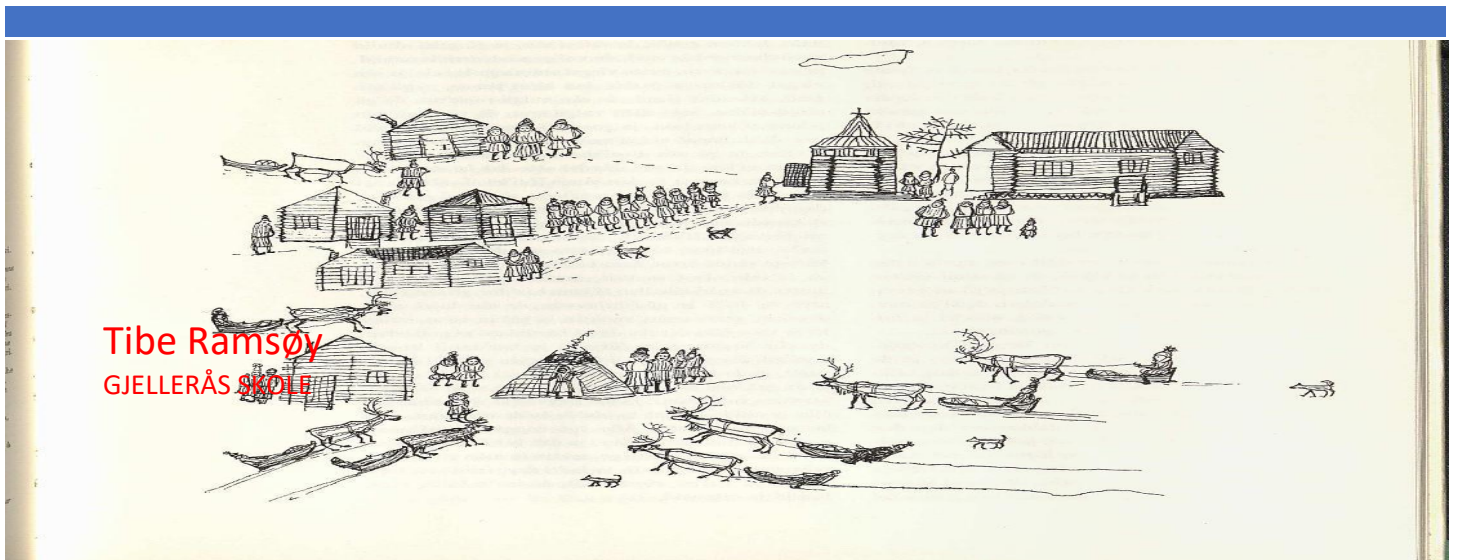

MINOSLEKSER UKE 5

NORSK

NORSK

Denne uken lærer vi om urfolket i Norge, samene.

Samene - minoritet i eget land

Samene er Nordens urfolk.

Som for andre urfolk er samisk kultur bevart gjennom tusenvis av år.

Hva er urfolk?

Urfolk er en gruppe "folk som har bevart sin egen kultur og som levde i et bestemt landområde før staten ble etablert"

Det betyr at de har kultur og tradisjoner som er forskjellig fra andre folkegrupper i landet.

Vi kan si at de levde der med sine tradisjoner før det flyttet andre mennesker dit.

I 90 land verden over lever til sammen 370 millioner mennesker som regnes som urfolk.

Aboriginene i Australia, mayaindianerne i Sør-Amerika, inuittene på Grønland og samene i Norden er alle eksempler på urfolk.

Lekse til tirsdag.

Øveord: Urfolk

Les fem ganger. Les minst 2 ganger høyt.

Gjør oppgavene 1-3

1. Svar på spørsmålene. Husk å bruke hele setninger.

Hva er et urfolk?

Et urfolk er

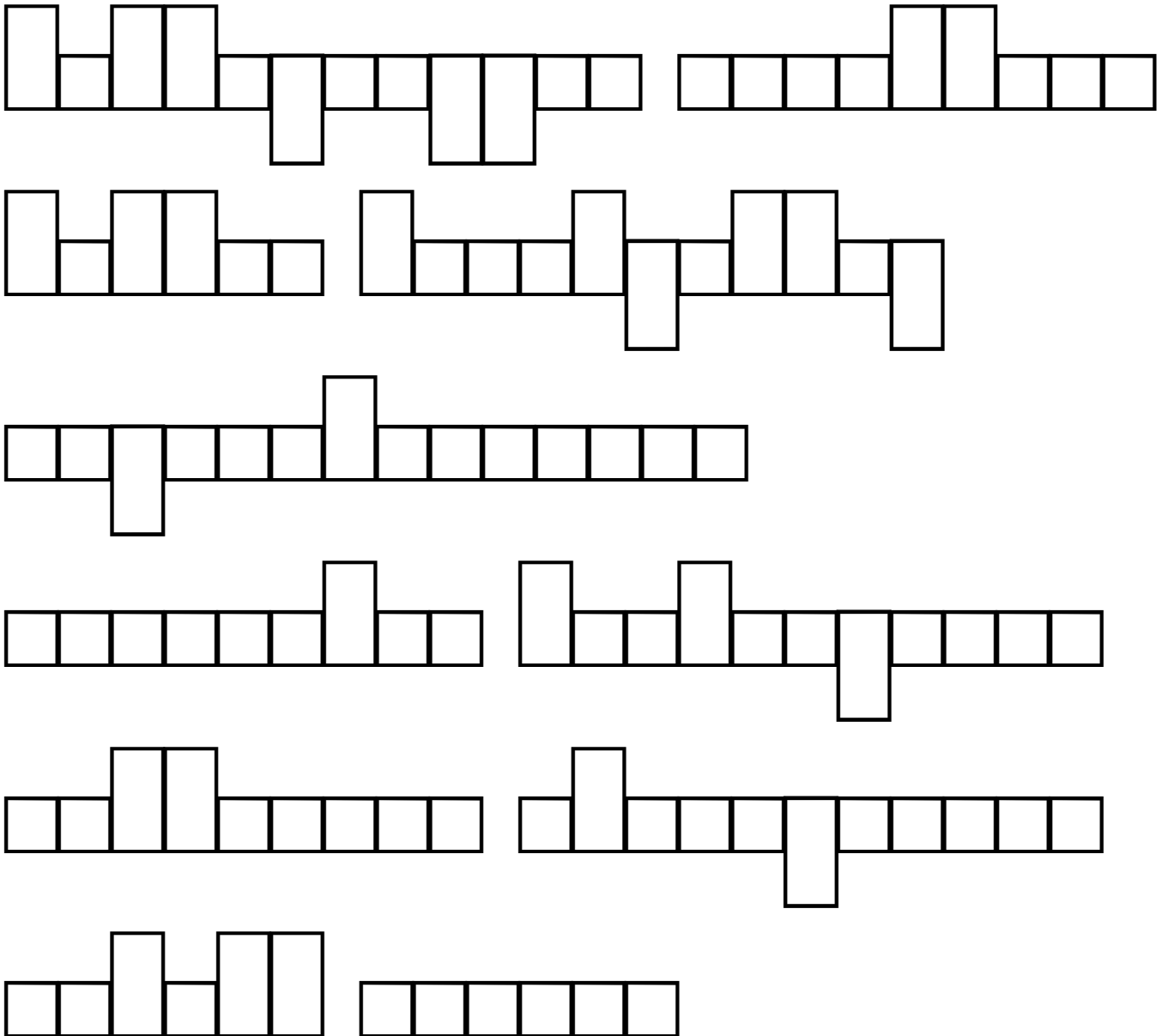
Hvor mange land i verden har urfolk??

Hvilke urfolk er nevnt i teksten??

2. Skriv ned minst 6 nøkkelord fra teksten

3. Sett ordene i boksen inn i riktige silhuetter.

urfolk kultur tradisjoner forskjellig folkegrupper mennesker
millioner aboriginene mayaindianerne inuittene samene

Samene

I Norge har vi én urbefolkning, samene.

Den samiske befolkningen er bosatt i Norge, Sverige, Finland og Russland. Samene er en etnisk, språklig og kulturell minoritet innenfor disse fire nasjonalstatene.

Området samene lever i, heter Sápmi.

Den samiske tradisjonelle kulturen er bevart gjennom svært lang tid.

På den tiden har samfunnet forandret seg mye.

Staten (Norge) har ikke alltid behandlet samene pent.

Samisk historie handler også om undertrykking og kamp for rettigheter.

Norge har forpliktet seg til å støtte samenes arbeid for å bevare og utvikle kulturen sin også i framtiden.

Lekse til onsdag.

Øveord: minoritet

Les fem ganger. Les minst 2 ganger høyt.

Gjør oppgavene 4-6.

4. Svar på spørsmålene. Husk å bruke hele setninger.

I hvilke land finner vi samer?

Samer bor i

Hva heter området samene bor i?

Hvilke urfolk er nevnt i teksten??

5. Sett strek under riktig ord i ()

I Norge har vi én (folkegruppe/minoritet/urbefolkning), samene.

Den samiske (vanlige/tradisjonelle/amerikanske) kulturen er bevart gjennom svært lang tid.

På den tiden har (samene/landskapet/samfunnet) forandret seg mye.

Norge har ikke alltid behandlet (samene /reinsdyrene/ pent).

6. Svar på gåtene. Sett ring rundt riktig svar.

Jeg har en hank.

Jeg står ofte på en skål.

Jeg blir vasket.

rokken

soppen

koppen

bollen

knoppen

Jeg er i en hage.

Jeg har dør.

Du kan bo i meg.

mus

hus

lus

Krus

sus

Jeg er rund.

Du sparker meg.

Jeg kan sprette.

mannen

tallet

ballen

svanen

hanen

Jeg er hard.

Dere trækker på meg.

Dere vasker meg.

skogen

mosen

kjolen

golvet

skolen

Jeg står i en park.

Du kan sitte på meg.

Jeg er laget av tre.

veggen

bekken

benken

vennen

pennen

Jeg er lett.

Jeg kan være grå.

Jeg kan gi regn.

skyen

byen

paraplyen

grynet

styret

Samene og reinsdyr

Det vi ofte tenker på først ved samisk kultur er reinsdyr.

Noen samer har flokker med reinsdyr som de følger ute hele året.

Det kalles reindrift.

Når noen flytter rundt i løpet av året,

kaller vi det nomadisk.

Samene har et nært forhold til naturen og utnyttelse av naturressursene.

Ved reinslakt bruker de hele dyret til mat, og pelsen og horn utnyttes til klær og utstyr.

Reindriftssamer er organisert i siidaer.

Siidaen organiserer reineiere som driver reindrift i fellesskap.

Det kan være flere familier eller hushold som i fellesskap disponerer et område.

Siida kan også bety fellesskap og hjem på nordsamisk.

Lekse til torsdag.

Øveord: reindrift

Les fem ganger. Les minst 2 ganger høyt.

Gjør oppgave. 7-9

7. Sett strek mellom ordene

Detvioletenkerpåførstvedsamiskkulturerreinsdyr.

Noensamerharflokkermedreinsdyrsomdefølgeruteheleåret.

Detkallesreindrift.

Nårnoenflytterrundtiløpetavåret,

kallervidetnomadisk.

8. Ordliste.

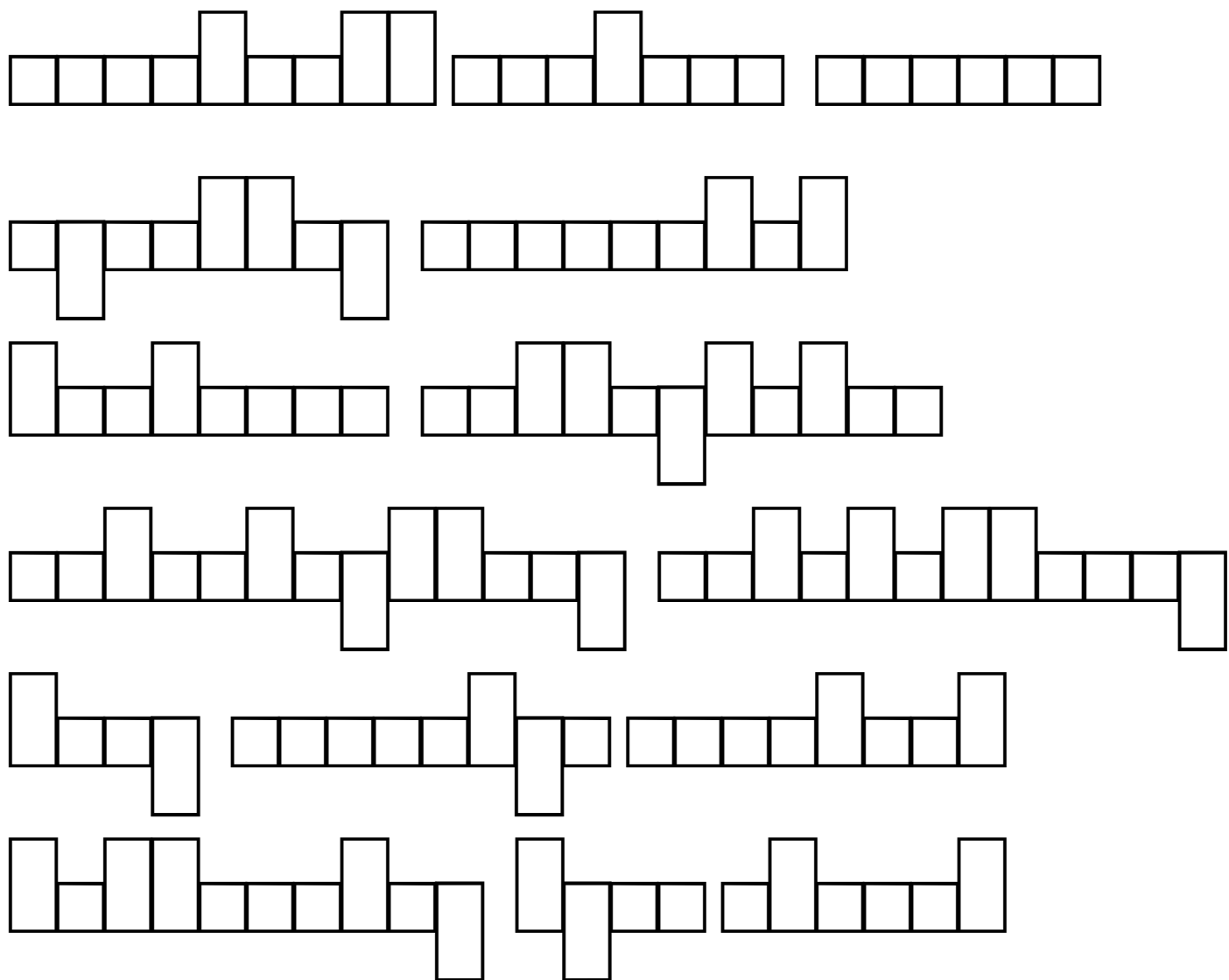
Les ordet. Legg en bok eller noe over ordet. Skriv ordet.

Har du skrevet ordet riktig?

folkegrupper		
inuittene		
kultur		
forskjellig		
mayaindianerne		
mennesker		
tradisjoner		
millioner		

9. Sett ordene i boksen inn i riktige silhuetter.

urbefolkning samene etnisk språklig minoritet historie undertrykking
kamp rettigheter reinsdyr reindrif nomadisk siidaen fellesskap hjem

Fornorskningspolitikk

Mye av samisk historie om undertrykkelse

Lenge forsøkte staten (Norge) å få samene til å smelte sammen med det norske samfunnet.

Staten ville at alle skulle bli norske, snakke norsk, og leve på den norske måten.

Samene skulle slutte å snakke samisk og begynne å se på seg selv som norske - ikke samer.

Staten sa at det var til deres eget beste å bli norske.

Det ble gjennomført med tvang.

Det ble forbudt å snakke samisk og å få undervisning på samisk.

Barna måtte gå på internatskoler for å lære norsk, og glemme samisk.

Det varte til omtrent midt på 1900-tallet.

Det gjorde at samene lenge så på seg selv som mindre verdt enn norske.

De mistet sitt språk og sin kulturelle identitet gjennom denne politikken.

Flere holdt i lang tid bakgrunnen sin skjult for etterkommerne sine.

Lekse til fredag.

Øveord: Majoritet

Les fem ganger. Les minst 2 ganger høyt.

. Gjør oppgave. 10-13

10. Egennavn

asia asterix bodø jupiter linerle

madagaskar marte martin mercedes morgenblade

måne orion otra pedersen rose

skagerrak sverige tiger torsk varevogn

De fleste ordene ovenfor er **egennavn**, men du finner også seks fellesnavn. Du skal skrive ordene inn på rett plass nedenfor - med stor forbokstav på **egennavn** og liten forbokstav på ord som er **fellesnavn**. Hvert ord kan bare brukes én gang:

kvinnenavn		biltype	
etternavn		bilmerke	
avis		norsk by	
mannsnavn		tegneserieblad	
blomst		stjernebilde	
land		norsk elv	
fugl		planet	
hav		verdensdel	
fisk		dyr	
himmellegeme		øy	

11. Dobbel eller enkel konsonant?

Fyll inn riktig ord

Navn: _____

biler – biller

_____ lever ute i naturen.

I garasjen vår har vi to _____.

blek – blekk

Gutten var slapp og _____ i ansiktet.

Det lekker _____ fra pennen.

man – mann

Hesten Bella har en lang _____.

Jeg skal gifte meg med en snill _____.

luke – lukke

Kan du _____ igjen døra?

I taket er det en liten _____.

klase – klasse

Jeg går i _____ 3B.

Kan dere kjøpe en _____ med druer?

lese – lesse

Jeg skal _____ minst to bøker hver dag!

Du må huske å _____ av varene!

tak – takk

_____ for maten.

Jenta sitter under et _____.

12. Skriveoppgave. Svar på neste side.

Velg mellom oppgave A eller oppgave B

Oppgave A:

Skriv setninger med ordene under.

Oppgave B:

Skriv en liten historie der du bruker flest mulig av ordene under. Velg overskrift selv.

luke – lukke

gul – gull

reke – rekke

mase – masse

damer – dammer

hat – hatt

pen – penn

mate – matte

halen – hallen

føl – føll

hake – hakke

sprek – sprekk

sete – sette

fine – finne

